KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2022/1193,

11. juuli 2022,

millega kehtestatakse meetmed taimekahjustaja *Ralstonia solanacearum* (Smith 1896) Yabuuchi *et al.* 1996 emend. Safni *et al.* 2014 tõrjumiseks ja leviku ärahoidmiseks

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrust (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ, ([1]) eriti selle artikli 28 lõike 1 punkti a ja punkte c–h,

ning arvestades järgmist:

(1) Määrus (EL) 2016/2031 on taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid käsitlevate liidu õigusaktide alus. Kuna kõnealuse määrusega on kehtestatud uued reeglid, tunnistatakse alates 1. jaanuarist 2022 kehtetuks mitu õigusakti, mis põhinesid sektori varasematel reeglitel.

(2) Üks neist kehtetuks tunnistatud õigusaktidest on nõukogu direktiiv 98/57/EÜ, ([2]) milles on sätestatud meetmed kartuli bakter-pruunmädaniku haigustekitaja *Ralstonia solanacearum* (Smith 1896) Yabuuchi *et al.* 1996, hiljem nimetusega *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi *et al.* 1996 emend. Safni *et al.* 2014 (edaspidi „määratletud taimekahjustaja“) vastu.

(3) Lisaks on pärast kõnealuse direktiivi vastuvõtmist toimunud teaduslik areng seoses määratletud taimekahjustaja bioloogia ja levikuga – välja on töötatud uued katsemeetodid kahjustaja avastamiseks ja kindlakstegemiseks, samuti meetodid selle tõrjumiseks ja leviku ärahoidmiseks.

(4) Seepärast on asjakohane võtta vastu uued meetmed liigi *Solanum tuberosum* L. (harilik kartul) taimede (v.a seemned) ning liigi *Solanum lycopersicum* (L.) Karsten ex Farw (harilik tomat) taimede (v.a viljad ja seemned) (edaspidi „määratletud taimed“) suhtes, et määratletud taimekahjustaja liidu territooriumil avastamise korral hävitada ning hoida ära selle levik. Teatavad direktiiviga 98/57/EÜ kehtestatud meetmed, eelkõige need, mis käsitlevad määratletud taimekahjustaja hävitamist ja leviku ärahoidmist, on endiselt asjakohased ning need tuleks seepärast ette näha.

(5) Liikmesriikide pädevad asutused peaksid oma territooriumil tegema iga-aastast seiret määratletud taimekahjustaja esinemise kohta määratletud taimedel, et tagada kõnealuse taimekahjustaja kõige tõhusam ja varajane avastamine. Iga-aastast seiret käsitlevaid eeskirju tuleks kohandada vastavalt määratletud taimede kavandatud kasutusotstarbele, tagamaks et visuaalsed kontrollid, proovivõtt ja analüüsimine toimuvad iga taime ja selle kasutusviisi jaoks kõige sobivamal ajal ja kõige sobivamates tingimustes.

(6) Määratletud taimekahjustaja esinemise kahtluse korral peaks asjaomase liikmesriigi pädev asutus tegema rahvusvahelistele standarditele vastava testimise, et seda kinnitada või ümber lükata.

(7) Kui määratletud taimekahjustaja esinemine on leidnud kinnitust, peaks asjaomase liikmesriigi pädev asutus võtma viivitamata asjakohaseid meetmeid selle hävitamiseks ja edasise leviku ärahoidmiseks. Esimene neist meetmetest peaks olema piiritletud ala kehtestamine.

(8) Samuti tuleks ette näha täiendavad hävitamismeetmed. Määratletud taimekahjustajaga saastunuks tunnistatud taimi ei tohiks istutada liidu territooriumile ning asjaomase liikmesriigi pädev asutus peaks tagama, et saastunud määratletud taimed hävitatakse või kõrvaldatakse muul viisil tingimustel, millega hoitakse ära määratletud

([1]) ELT L 317, 23.11.2016, lk 4.

([2]) Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/57/EÜ haigusetekitaja *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. kontrolli kohta (EÜT L 235, 21.8.1998, lk 1).

taimekahjustaja levik. Selleks et tagada määratletud taimekahjustaja leviku tuvastatava riski puudumine, tuleks ette näha testimise, proovivõtu ja kohapealsete meetmetega seotud erimeetmed. Selleks et hoida ära määratletud taimekahjustaja levik piiritletud aladelt saastunud pinnavee ja maavitsaliste kultuur- või looduslike peremeestaimede kaudu, tuleks ette näha erimeetmed.

(9) Käesolev määrus peaks jõustuma kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, tagamaks et seda kohaldatakse võimalikult kiiresti pärast direktiivi 98/57/EÜ kehtetuks tunnistamist.

(10) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse meetmed kartuli bakter-pruunmädaniku nakkusetekitaja *Ralstonia solanacearum* (Smith 1896) Yabuuchi *et al.* 1996, emend. Safni *et al.* 2014 hävitamiseks ja leviku ärahoidmiseks liidu territooriumil.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „määratletud taimekahjustaja“ – *Ralstonia solanacearum* (Smith 1896) Yabuuchi *et al.* 1996 emend. Safni *et al.* 2014;

2) „määratletud taimed“ – liigi *Solanum tuberosum* L. (harilik kartul) taimed, v.a seemned, ning liigi *Solanum lycopersicum* (L.) Karsten ex Farw (harilik tomat) taimed, v.a viljad ja seemned;

3) „maavitsalised peremeestaimed“ – maavitsaliste (*Solanaceae*) sugukonda kuuluvad looduslikud ja kultuurtaimed;

4) „iseenesest kasvama läinud määratletud taimed“ – määratletud taimed, mis kasvavad tootmispaikades, ilma et neid oleks istutatud;

5) „tootmispaigas istutamiseks ettenähtud mugulad“ – teatavas tootmispaigas toodetud mugulad, mis on ette nähtud püsivalt sellesse paika jäämiseks ega ole ette nähtud sertifitseerimiseks.

Artikkel 3

Iga-aastane seire

1. Pädevad asutused teevad oma territooriumil iga-aastast seiret määratletud taimekahjustaja esinemise kohta määratletud taimedel, määratletud taimede niisutamiseks kasutatavas pinnavees ja vedeljäätmetes vastavalt järgmistele nõuetele:

a) muude kui istutamiseks ettenähtud mugulate puhul hõlmab seire:

   i) proovide võtmist laos olevatest mugulatest või kasvavatest kultuuridest nii hilja kui võimalik pealsete kuivamise ja saagikoristuse vahelisel ajal;

   ii) kasvavate kultuuride visuaalset kontrolli, kui on võimalik määratletud taimekahjustaja sümptomeid visuaalselt avastada, ning lõigatud mugulate visuaalset kontrolli juhul, kui kõnealune kontroll on sobiv määratletud taimekahjustaja sümptomite avastamiseks;

b) istutamiseks ettenähtud mugulate puhul, välja arvatud need, mis on ette nähtud istutamiseks tootmispaigas, hõlmab seire kasvavate kultuuride ja laos olevate partiide süstemaatilist visuaalset kontrolli, laos proovide võtmist või kasvavatelt kultuuridelt proovide võtmist võimalikult hilja pealsete kuivamise ja saagikoristuse vahelisel ajal;

c) tootmispaigas maha pandavate mugulate puhul tehakse seiret määratletud taimekahjustaja esinemisega seotud tuvastatava riski alusel ja see hõlmab järgmist:

   i) proovide võtmist laos olevatest mugulatest või kasvavatelt kultuuridelt nii hilja kui võimalik pealsete kuivamise ja saagikoristuse vahelisel ajal;

   ii) kasvavate kultuuride visuaalset kontrolli, kui on võimalik määratletud taimekahjustaja sümptomeid visuaalselt avastada, ning lõigatud mugulate visuaalset kontrolli juhul, kui kõnealune kontroll on sobiv määratletud taimekahjustaja sümptomite avastamiseks;

d) tomatitaimede puhul hõlmab seire vähemalt kasvava kultuuri visuaalset kontrolli sobival ajal ümberistutamiseks ettenähtud taimede tootmispaigas;

e) maavitsaliste looduslike peremeestaimede (v.a määratletud taimed) ning pinnavee ja vedeljäätmete puhul tehakse seiret vastavalt asjakohastele meetoditele ja vajaduse korral võetakse proove.

2. Proovide arv, päritolu ja kogumise aeg põhinevad usaldusväärsetel teaduslikel ja statistilistel põhimõtetel ning määratletud taimekahjustaja bioloogial, võttes arvesse asjaomaste liikmesriikide konkreetseid kartuli- ja tomatitootmissüsteeme.

3. Liikmesriik teatab komisjonile ja teistele liikmesriikidele iga aasta 30. aprilliks eelmisel kalendriaastal korraldatud igaaastase seire tulemused. Nad esitavad kõnealuse seire tulemused vastavalt II lisas esitatud vormile.

Artikkel 4

Meetmed määratletud taimekahjustaja esinemise kahtluse korral

1. Pädev asutus tagab, et seireks võetud proovide puhul tehakse I lisa punktis 2.1 osutatud avastamisanalüüsid.

2. Kuni avastamisanalüüside tulemuste selgumiseni teeb pädev asutus järgmist:

a) keelab kõikidest proovivõtuks kasutatud taimikutest, partiidest või saadetistest pärit määratletud taimede veo, välja arvatud kõnealuse asutuse kontrolli all olevad määratletud taimed, mille puhul on kindlaks tehtud määratletud taimekahjustaja leviku tuvastatava riski puudumine;

b) teeb kindlaks, kust kahtlustatav saastumine on alguse saanud;

c) teostab ametlikku kontrolli kõigi määratletud taimede veo üle, välja arvatud punktis a osutatud taimed, mis on toodetud tootmispaigas, kus võeti punktis a osutatud proovid;

d) keelab pinnavee kasutamise määratletud taimede ja muude maavitsaliste kultuurperemeestaimede puhul kuni kõnealuse taimekahjustaja pinnavees esinemise kinnitamiseni või ümberlükkamiseni, välja arvatud juhul, kui pädev asutus võimaldab kasutada pinnavett kasvuhoonetes kasvatatud tomatite ja muude maavitsaliste kultuurperemeestaimede puhul, tingimusel et vesi desinfitseeritakse pädeva asutuse poolt lubatud asjakohaste meetodite abil.

3. Kuni avastamisanalüüside tulemuste selgumiseni tagab pädev asutus, et talletakse ja säilitatakse nõuetekohaselt kõik järgmised elemendid:

a) kõik proovist ülejäänud mugulad ja võimaluse korral kõik ülejäänud taimed;

b) ülejäänud määratletud taimede ekstraktid, eraldatud DNAd ja analüüsi jaoks ettevalmistatud lisamaterjal;

c) puhaskultuur, kui see on asjakohane;

d) kõik asjakohased dokumendid.

4. Kui määratletud taimekahjustaja esinemise kahtlus on leidnud kinnitust vastavalt I lisa punktile 1.1, tagab pädev asutus, et I lisas osutatud analüüsid tehakse proovidega, mis on võetud määratletud taimekahjustaja esinemise kinnitamiseks või ümberlükkamiseks vajaliku seire tegemiseks.

Artikkel 5

Meetmed määratletud taimekahjustaja esinemise kinnitamise korral

1. Kui määratletud taimekahjustaja esinemine on leidnud kinnitust vastavalt I lisa punktile 1.2, kohaldatakse lõikeid 2–6.

2. Kui määratletud taimekahjustaja esinemine määratletud taimedel on leidnud kinnitust, võtab pädev asutus viivitamata kõik järgmised meetmed:

a) teeb saastumise ulatuse ja esmase allika või esmaste allikate kindlaksmääramiseks vastavalt III lisale uurimise koos täiendavate analüüsidega vastavalt artikli 4 lõikele 1 vähemalt kõikide samast kloonist pärit istutamiseks ettenähtud mugulate suhtes;

b) kehtestab piiritletud ala, mis koosneb vähemalt saastunud piirkonnast, mis hõlmab kõiki järgmisi elemente:

   i) määratletud taimed, saadetised ja/või partiid, sõidukid, laevad, laod või ühikud, kust võeti saastunud määratletud taimedest proov, kõik muud objektid, sealhulgas pakkematerjal, ning kõnealuste määratletud taimede tootmiseks, transportimiseks või ladustamiseks kasutatud masinad ning vajaduse korral tootmispaik (-paigad) või tootmiskoht (-kohad), kus kõnealuseid määratletud taimi kasvatati või korjati;

   ii) kõik alapunktis i loetletud selliste esemete liigid, mille puhul on kindlaks tehtud, et need on tõenäoliselt määratletud taimekahjustajaga saastunud kas koristuseelse või -järgse kontakti kaudu või saastunud taimedega samaaegsete tootmis-, niisutamis- või pihustamisetappide jooksul, võttes arvesse IV lisa punktis 1 loetletud elemente;

c) kui see on vajalik fütosanitaarsele riskile reageerimiseks, kehtestab saastunud piirkonna ümber puhvertsooni, võttes arvesse määratletud taimekahjustaja võimaliku leviku elemente, nagu on osutatud IV lisa punktis 2;

d) kinnitab, et:

   i) punkti b alapunktis i loetletu on saastunud;

   ii) punkti b alapunktis ii loetletu on tõenäoliselt saastunud.

3. Kui määratletud taimekahjustaja esinemine leiab kinnitust muudel maavitsalistel kultuurperemeestaimedel kui määratletud taimedel ning kui on kindlaks tehtud, et määratletud taimede tootmise suhtes esineb tuvastatav risk, võtab pädev asutus järgmised meetmed:

a) teeb saastumise ulatuse ja esmase allika või esmaste allikate kindlaksmääramiseks vastavalt III lisale uurimise koos täiendavate analüüsidega vastavalt artikli 4 lõikele 1 vähemalt kõikide samast kloonist pärit istutamiseks ettenähtud mugulate suhtes ning

b) kehtestab piiritletud ala, mis koosneb saastunud piirkonnast.

Saastunud piirkond hõlmab järgmist:

a) peremeestaimed, millest nakkusega proov võeti;

b) peremeestaimed, mis võivad olla saastunud määratletud taimekahjustajaga ja on tunnistatud tõenäoliselt saastunuks koristuseelse või -järgse kontakti kaudu või saastunud taimedega samaaegsete tootmis-, niisutamis- või pihustamisetappide jooksul.

Pädev asutus määrab, et:

a) teise lõigu punktis a osutatud peremeestaimed on saastunud;

b) teise lõigu punktis b osutatud peremeestaimed on tõenäoliselt saastunud.

4. Kui määratletud taimekahjustaja esinemine on leidnud kinnitust pinnavees, määratletud taimede tööstuslikust töötlemisest põhjustatud või selliste taimede käitlemisega seotud pakendamisruumides tekkinud vedeljäätmetes või looduslikel maavitsalistel peremeestaimedel ning kui määratletud taimede tootmise puhul on tuvastatud risk niisutamise, pihustamise või pinnaveetulva tõttu, võtab pädev asutus järgmised meetmed:

a) teeb III lisa kohase uurimise, sealhulgas sobival ajal pinnavee ja looduslike maavitsaliste peremeestaimede (kui need on olemas) proovide seire, et määrata saastumise ulatus, ning

b) kehtestab saastunud piirkonda hõlmava piiritletud ala, võttes arvesse määratletud taimekahjustaja võimaliku leviku elemente, nagu on osutatud IV lisa punktis 2.

Saastunud piirkond hõlmab järgmist:

a) pinnavesi, millest saastunud proov(id) võeti;

b) pinnavesi, mis võib olla saastunud, võttes arvesse IV lisa punktis 1 loetletud elemente.

Pädev asutus määrab, et:

a) teise lõigu punktis a osutatud pinnavesi on saastunud;

b) teise lõigu punktis b osutatud pinnavesi on tõenäoliselt saastunud.

5. Kui liikmesriik on esitanud taimetervise võrgustikus EUROPHYTis teate haiguspuhangu kohta, määravad teates osutatud naaberliikmesriigid kindlaks saastuse tõenäolise ulatuse ja kehtestavad piiritletud ala vastavalt lõigetele 2, 3 ja 4. Pinnavees esineva puhangu korral ei ole vaja teatada juba piiritletud alade saastunud pinnaveest.

6. Pädevad asutused tagavad, et talletatakse ja säilitatakse nõuetekohaselt kõik järgmised elemendid:

a) artikli 4 lõikes 3 määratletud materjal kuni vähemalt kõigi analüüside lõpuleviimiseni;

b) teise avastamisanalüüsi ja vajaduse korral identifitseerimisanalüüsidega seotud materjal kuni kõigi analüüside lõpuleviimiseni;

c) vajaduse korral määratletud taimekahjustaja puhaskultuur vähemalt ühe kuu jooksul pärast lõike 5 kohast teatamismenetlust.

Artikkel 6

Meetmed määratletud taimekahjustaja tõrjumiseks

1. Artikli 5 lõike 2 punkti d alapunkti i kohaselt määratletud taimekahjustajaga saastunuks tunnistatud taimi ei istutata. Pädev asutus tagab, et saastunud määratletud taimed hävitatakse või kõrvaldatakse muul viisil vastavalt V lisa punktile 1, kui on kindlaks tehtud, et puudub määratletud taimekahjustaja leviku tuvastatav risk.

Kui määratletud taimed on istutatud enne nende saastunuks tunnistamist, hävitatakse istutatud materjal viivitamata või kõrvaldatakse muul viisil vastavalt V lisa punktile 1. Tootmiskoht(-kohad), kuhu saastunud määratletud taimed olid istutatud, tunnistatakse saastunuks. Vastavalt artikli 5 lõike 2 punktile b kehtestatakse piiritletud ala.

2. Määratletud taimi, mis on vastavalt artikli 5 lõike 2 punkti d alapunktile ii tunnistatud tõenäoliselt saastunuks, ja määratletud taimi, mille puhul on artikli 5 lõike 4 kohaselt kindlaks tehtud risk, ei istutata ning need tuleb pädevate asutuste kontrolli all asjakohaselt kasutada või kõrvaldada V lisa punktis 2 täpsustatud viisil, tingimusel et puudub määratletud taimekahjustaja leviku tuvastatav risk.

Kui määratletud taimed on istutatud enne nende tõenäoliselt saastunuks tunnistamist, hävitatakse istutatud materjal viivitamata või kohaldatakse meetmeid vastavalt VI lisa punktile 2. Tootmiskoht(-kohad), kuhu tõenäoliselt saastunud määratletud taimed olid istutatud, tunnistatakse tõenäoliselt saastunuks. Vastavalt artikli 5 lõike 2 punktile b kehtestatakse piiritletud ala.

3. Kõik masinad, sõidukid, laod või nende ühikud ning kõik muud objektid, sealhulgas pakkematerjal, mis on tunnistatud saastunuks vastavalt artikli 5 lõike 2 punkti d alapunktile i või tõenäoliselt saastunuks vastavalt artikli 5 lõike 2 punkti d alapunktile ii ja artikli 5 lõike 4 kolmanda lõigu punktile b, hävitatakse või puhastatakse ja desinfitseeritakse vastavalt V lisa punktis 3 kirjeldatud meetoditele.

4. Lisaks lõigetega 1, 2 ja 3 ette nähtud meetmetele kohaldatakse piiritletud aladel V lisa punktis 4 täpsustatud meetmeid.

Artikkel 7

Istutamiseks ettenähtud mugulate testimise erimeetmed

1. Kui määratletud taimekahjustaja esinemine on kinnitust leidnud istutamiseks ettenähtud mugulate tootmiskohas, tagab pädev asutus, et I lisas osutatud analüüsid tehakse saastunud mugulate partiide samast kloonist pärit liinidega, või kui samast kloonist pärit liinid puuduvad, siis selliste mugulate või mugulate partiidega, mis on otseselt või kaudselt kokku puutunud saastunud mugulate partiidega.

2. Kui määratletud taimekahjustaja esinemine on kinnitust leidnud sertifitseerimiskavaga hõlmatud istutamiseks ettenähtud mugulate tootmiskohtades, tehakse I lisas osutatud analüüsid kas iga esmase kloonaretuse teel saadud taimega või eliitseemnekartuli representatiivsete proovidega.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. juuli 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

I LISA

Artiklite 3, 4, 5 ja 7 kohaselt tehtavate analüüside kava

1. ÜLDISED PÕHIMÕTTED MÄÄRATLETUD TAIMEKAHJUSTAJA ESINEMISE KOHTA

1.1. Määratletud taimekahjustaja esinemist kahtlustatakse juhul, kui määratletud taimega või veeproovidega tehtud esimese avastamisanalüüsi tulemused on positiivsed.

1.2. Määratletud taimekahjustaja esinemist kinnitatakse järgmistel juhtudel:

a) kui esimene või teine avastamisanalüüs on selektiivne isoleerimine, mille tulemuseks on tüüpilise morfoloogiaga kolooniad, ning kolooniatel tehtud kahe määramisanalüüsi tulemused on positiivsed;

b) kui esimene ja teine analüüs on muud analüüsid kui selektiivne isoleerimine ning kahe määramisanalüüsi tulemused on positiivsed pärast proovi selektiivset isoleerimist, mille tulemuseks on tüüpilise morfoloogiaga kolooniad.

Üks kahest määramisanalüüsist on punkti 2.2 alapunktides e, f ja g osutatud analüüs.

2. ANALÜÜSID

2.1. Avastamisanalüüsid

Avastamisanalüüsidega peab olema võimalik järjepidevalt avastada vähemalt 10^4 rakku asümptomaatilistest proovidest saadud resuspendeeritud bakterisademe milliliitri kohta.

Teine avastamisanalüüs peab põhinema esimese omadest erinevatel bioloogilistel põhimõtetel või teistsugustel nukleotiidipiirkondadel.

Avastamisanalüüsid on järgmised:

a) rahvusvahelistes diagnostikastandardites kirjeldatud immunofluorestsentstestid;

b) määratletud taimekahjustaja isoleerimine poolselektiivses kasvukeskkonnas mSMSA, nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

c) klassikaline PCR analüüs, milles kasutatakse *Pastrik* et al. (2002) praimereid, ([1]) nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

d) TaqMan® reaalaja PCR analüüsid, milles kasutatakse järgmisi praimereid ja proove:

i) Weller *et al*. (2000), ([2]) nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

ii) Vreeburg *et al*. (2016) ([3]) (kasutades TaqMan® proovi, mis on modifitseeritud Weller *et al*. 2000 poolt kirjeldatud originaalproovist), nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

([1]) Pastrik, K.H., Elphinstone, J.G., Pukall, R. (2002) Sequence analysis and detection of *Ralstonia solanacearum* by multiplex PCR amplification of 16S-23S ribosomal intergenic spacer region with internal positive control. *European Journal of Plant Pathology* 108, lk 831–842.

([2]) Weller, S.A, Elphinstone, J.G., Smith, N., Boonham, N., Stead, D.E. (2000). Detection of *Ralstonia solanacearum* strains with a quantitative, multiplex, real-time, fluorogenic PCR (TaqMan) assay. *Applied and Environmental Microbiology,* 66, lk 2853–2858. https://journals.asm.org/doi/10.1128/AEM.66.7.2853-2858.2000.

([3]) Vreeburg, R.A.M., Bergsma-Vlami, M., Bollema, R.M., de Haan, E.G., Kooman-Gersmann, M., Smits-Mastebroek, L., Tameling, W.I.L., Tjou-Tam-Sin, N.N.A., van de Vossenberg B.T.L.H, Janse, J.D. (2016). Performance of real-time PCR and immunofluorescence for the detection of *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* and *Ralstonia solanacearum* in potato tubers in routine testing. *Bulletin OEPP/EPPO Bulletin* 46, lk 112–121.

iii) Vreeburg *et al.* (2018) ([4]) (nn NYtor test), nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

iv) Massart *et al.* (2014), ([5]) nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

e) LAMP (silmusvahendatud isotermilise amplifikatsiooni meetod) test, milles kasutatakse Lenarčič *et al.* (2014) ([6]) praimereid (ainult sümptomitega taimse materjali puhul), nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites.

2.2. Määramisanalüüsid

Määramisanalüüsid on järgmised:

a) rahvusvahelistes diagnostikastandardites kirjeldatud immunofluorestsentstestid;

b) klassikaline PCR analüüs, milles kasutatakse *Pastrik* et al. (2002) praimereid, nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

c) TaqMan® reaalaja PCR analüüsid, milles kasutatakse järgmisi praimereid ja proove:

i) Weller *et al.* (2000), nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

ii) Vreeburg *et al.* (2016) (kasutades TaqMan® proovi, mis on modifitseeritud Weller *et al.* 2000 poolt kirjeldatud originaalproovist), nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

iii) Vreeburg *et al.* (2018) (nn NYtor test), nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

iv) Massart *et al.* (2014), nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

d) LAMP (silmusvahendatud isotermilise amplifikatsiooni meetod) test, milles kasutatakse Lenarčič *et al.* (2014) praimereid, nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

e) fülotüübil põhinev klassikaline multipleks PCR analüüs (Opina *et al.* (1997); ([7]) Fegan & Prior (2005)), ([8]) nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

f) DNA triipkoodistamine (Wicker *et al.* (2007)) ([9]), nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites;

g) MALDI-TOF MS (van de Bilt *et al.*(2018)) ([10]), nagu on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites.

([4]) Vreeburg, R., Zendman, A., Pol A., Verheij, E., Nas, M., Kooman-Gersmann, M. (2018). Validation of four real-time TaqMan PCRs for the detection of *Ralstonia solanacearum* and/or *Ralstonia pseudosolanacearum* and/or *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* in potato tubers using a statistical regression approach. *EPPO Bulletin* 48, lk 86–96.

([5]) Massart, S., Nagy, C., Jijakli, M.H. (2014). Development of the simultaneous detection of *Ralstonia solanacearum* race 3 and *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* in potato tubers by a multiplex real-time PCR assay. *European Journal of Plant Pathology* 138, lk 29–37.

([6]) Lenarčič, R., Morisset, D., Pirc, M., Llop, P., Ravnikar, M., Dreo, T. (2014). Loop-mediated isothermal amplification of specific endoglucanase gene sequence for detection of the bacterial wilt pathogen *Ralstonia solanacearum*. *PLoS ONE* 9(4), e96027. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0096027.

([7]) Opina, N., Tavner, F., Holloway, G., Wang, J.F., Li, T.H., Maghirang, R., Fegan, M., Hayward, A.C., Viji Krishnapillai, A., Wai-Foong Hong, Holloway, B.W, Timmis, J.N. (1997). A novel method for development of species and strainspecific DNA probes and PCR primers for identifying *Burkholderia solanacearum* (formerly *Pseudomonas solanacearum*). *Asia-Pacific Journal of Molecular Biology and Biotechnology* 5, lk 19–30.

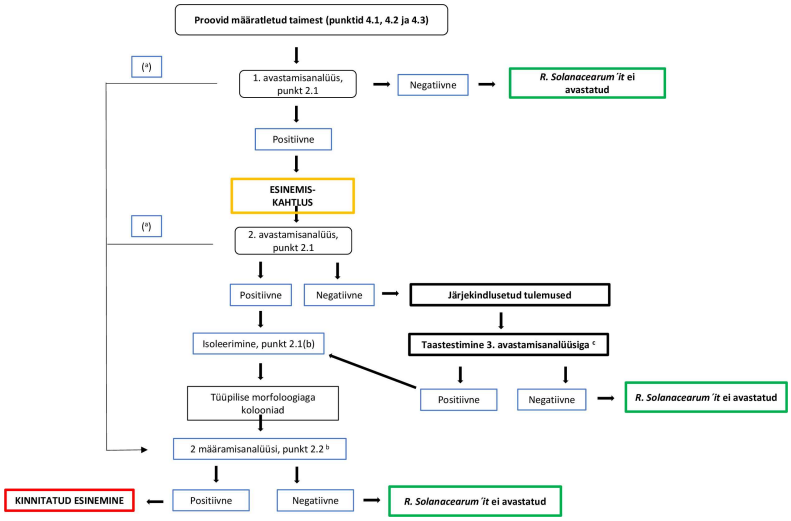
([8]) Fegan, M., Prior, P. (2005). How complex is the „*Ralstonia solanacearum* species complex". *In Bacterial Wilt Disease and the* Ralstonia solanacearum *Species Complex* (eds Allen C, Hayward AC & Prior P), lk 449–461. American Phytopathological Society, St Paul, MN (US).

([9]) Wicker, E., Grassart, L., Coranson-Beaudu, R., Mian, D., Guilbaud, C., Fegan, M., Prior, P. (2007). *Ralstonia solanacearum* strains from Martinique French West Indies) exhibiting a new pathogenic potential. *Applied and Environmental Microbiology* 73, lk 6790-6801.

([10]) van de Bilt, J.L.J., Wolsink, M.H.L., Gorkink-Smits, P.P.M.A., Landman, N.M., Bergsma-Vlami, M. (2018). Application of Matrix-Assisted Laser Desorption Ionization Time-Of-Flight Mass Spectrometry for rapid and accurate identification of *Ralstonia solanacearum* and *Ralstonia pseudosolanacearum*. *European Journal of Plant Pathology*, https://doi.org/10.1007/s10658-018-1517-5.

3. MEETODITE VOOSKEEMID

Vooskeem nr 1. Diagnostiline meetod määratletud taimekahjustaja esinemise tuvastamiseks määratletud taime proovides

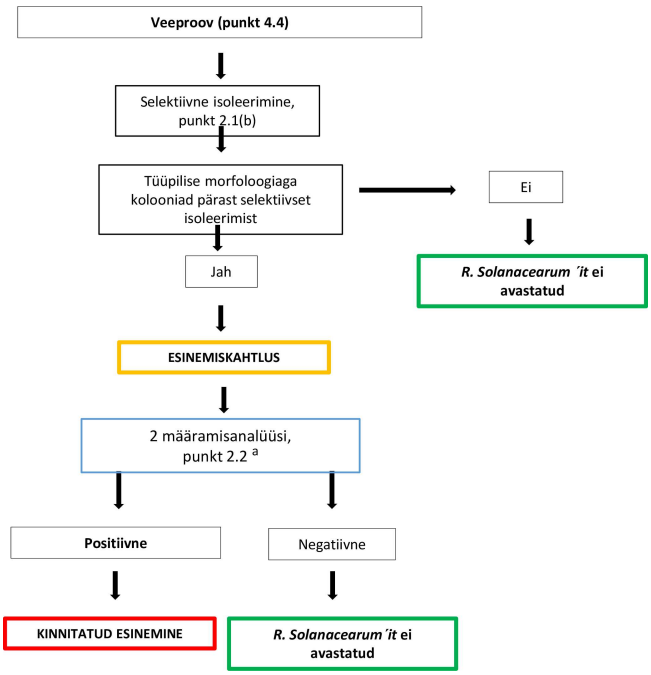

[a] Esimese või teise avastamisanalüüsina võib kasutada isoleerimist. Kui kahtlustatakse määratletud taimekahjustaja esinemist kasvukeskkonnas, puhastatakse kolooniad, et saada puhaskultuurid, millega tehakse kaks määramisanalüüsi.

[b] Üks kahest määramisanalüüsist on punkti 2.2 alapunktides e, f ja g osutatud analüüs. Taimekahjustaja esinemise kinnitamiseks on vaja kahe määramisanalüüsi positiivset tulemust.

[c] Kolmas avastamisanalüüs põhineb erinevatel bioloogilistel põhimõtetel või teistsugustel nukleotiidipiirkondadel.

Vooskeem nr 2. Diagnostiline meetod määratletud taimekahjustaja esinemise tuvastamiseks veeproovides.

[a] Üks kahest määramisanalüüsist on punkti 2.2 alapunktides e, f ja g osutatud analüüs. Taimekahjustaja esinemise kinnitamiseks on vaja kahe määramisanalüüsi positiivset tulemust.

4. PROOVI ETTEVALMISTAMINE

4.1. Asümptomaatilistest mugulatest võetud proovid

Standardproovi suurus on 200 mugulat analüüsi kohta. Asjakohast laboritoimingut basaalse tipu südamiku töötlemiseks, et saada ekstrakt määratletud taimekahjustaja avastamiseks, on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites.

4.2. Asümptomaatilistest määratletud taimedest võetud proovid

Latentseid infektsioone avastatakse varresegmentide või leherootsude koondproovidega. Toimingut võib kohaldada kuni 200 varreosa või 200 leherootsu suhtes, mis on pärit ühe proovi eri taimedest. Asjakohast laboritoimingut varre- või leherootsusegmentide desinfitseerimiseks ja töötlemiseks, et saada ekstrakt määratletud taimekahjustaja avastamiseks, on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites.

4.3. Proovid määratletud taimede sümptomaatilisest materjalist

Koelõiked eemaldatakse aseptiliselt kartulimugula juhtkoeringist või närbumissümptomitega määratletud taimede varre juhtkimpudest. Asjakohast laboritoimingut kudede töötlemiseks, et saada ekstrakt määratletud taimekahjustaja avastamiseks, on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites.

4.4. Pinna- või ringlusvee proovid (sh kartulitöötlemise heit- ja reovesi)

Peamine analüüs, mida tehakse pinnavee-, taasringlussüsteemidest pärit vee ja (kartulitöötlemistööstusest pärit) reoveeproovides, et määratletud taimekahjustajat avastada, on selektiivne isoleerimine. Asjakohast laboritoimingut veeproovide töötlemiseks on kirjeldatud rahvusvahelistes diagnostikastandardites.

II LISA

Artikli 3 lõikes 3 osutatud seire vorm

Kartuli bakter-pruunmädaniku seire tulemuste esitamise vorm eelmise kalendriaasta kartuli- ja tomatisaagi kohta.

Seda tabelit kasutatakse ainult teie riigis kasvatatud kartulite ja tomatite seiretulemuste puhul.

LIIK-MES-RIIK	Kategooria	Viljelusala (ha)	Laborianalüüs						Mugulate visuaalne kontroll (1)			Kasvava kultuuri visuaalsed kontrollid (1)			Muu teave
			Proovide arv	Partiide arv	Partiide suurus (t või ha)	Proovivõtuperiood	Positiivsete tulemuse arv		Kontrollitud proovide arv	Proovi suurus	Positiivsete proovide arv (2)	Visuaalsete kontrollide arv	Hektarite (kartulid) või taimede (tomatid) arv	Positiivsete tulemuste arv (2)	
							Proovid	Partiid							
	Istutamiseks ettenähtud sertifitseeritud mugulad														
	Muud istutamiseks ettenähtud mugulad (täpsustada)														
	Säilitus- ja tööstuskartulid														
	Muud mugulad (täpsustada)														
	Ümberistutamiseks ettenähtud tomatid														
	Muud peremeestaimed (täpsustada liigid, jõgi/ala)														
	Vesi (täpsustada jõgi/ala/ruumide asukoht)														

(1) Käsitatakse mugulate või põllukultuuride makroskoopilise uurimisena.

(2) Leiti sümptomid, võeti proov ja laborianalüüsidega kinnitati määratletud taimekahjustaja esinemist.

III LISA

Artikli 5 lõike 2 punktis a, artikli 5 lõike 3 esimese lõigu punktis a ja artikli 5 lõike 4 esimese lõigu punktis a osutatud uurimine

Artikli 5 lõike 2 punktis a, artikli 5 lõike 3 esimese lõigu punktis a ja artikli 5 lõike 4 esimese lõigu punktis a osutatud uurimine hõlmab vajaduse korral järgmisi elemente:

1. tootmiskohad:
   a) kus kasvatatakse või on kasvatatud kartuleid, mis pärinevad samast kloonist kui kartulid, mis on osutunud määratletud taimekahjustajaga saastunuks;
   b) kus kasvatatakse või on kasvatatud tomateid, mis pärinevad samast algallikast kui tomatid, mis on osutunud määratletud taimekahjustajaga saastunuks;
   c) kus kasvatatakse või on kasvatatud kartuleid või tomateid, mis on ametliku kontrolli all määratletud taimekahjustaja esinemise kahtluse tõttu;
   d) kus kasvatatakse või on kasvatatud kartuleid, mis pärinevad samast kloonist kui kartulitaimed, mis on kasvatatud määratletud taimekahjustajaga saastunuks osutunud tootmispaikades;
   e) kus kasvatatakse kartuleid või tomateid ja mis asuvad saastunud tootmispaikade naabruses, sh sellised tootmispaigad, kus tootmisseadmeid ja -rajatisi jagatakse omavahel otseselt või ühise lepingulise tööettevõtja kaudu;
   f) kus kastmiseks või niisutamiseks kasutatakse pinnavett, mille lähtekohas on määratletud taimekahjustaja esinemine kinnitatud või milles kahtlustatakse määratletud taimekahjustaja esinemist;
   g) kus kastmiseks või niisutamiseks kasutatakse pinnavett, mille lähtekoht on ühises kasutuses tootmispaikadega, milles on määratletud taimekahjustaja esinemine kinnitatud või milles kahtlustatakse määratletud taimekahjustaja esinemist;
   h) mis on või mis on olnud üle ujutatud pinnaveega, milles on määratletud taimekahjustaja esinemine kinnitatud või milles kahtlustatakse määratletud taimekahjustaja esinemist, ning
2. pinnavesi, mida on kasutatud määratletud taimede kastmiseks ja niisutamiseks või mis on üle ujutanud põllu (põllud) või tootmispaiga (-paigad) ja mille saastumine määratletud taimekahjustajaga on leidnud kinnitust.

IV LISA

Elemendid, mis võimaldavad määrata, et artikli 5 lõike 2 punkti b alapunkti ii ja artikli 5 lõike 4 teise lõigu punkti b kohaselt on ühikud määratletud taimekahjustajaga tõenäoliselt saastunud, ning elemendid, mis võimaldavad kindlaks määrata määratletud taimekahjustaja võimaliku leviku artikli 5 lõike 2 punkti c ja artikli 5 lõike 4 esimese lõigu punkti b kohaselt

1. Elemendid, mida võetakse arvesse, määramaks et artikli 5 lõike 2 punkti b alapunkti ii ja artikli 5 lõike 4 teise lõigu punkti b alusel on ühik määratletud taimekahjustajaga tõenäoliselt saastunud, on järgmised:

   a) määratletud taimed, mis on kasvanud tootmispaigas, mis on artikli 5 lõike 2 punkti d alapunkti i alusel tunnistatud saastunuks;

   b) tootmispaik või -paigad, mis mõnes tootmislülis on seotud artikli 5 lõike 2 punkti a alapunkti i alusel saastunuks tunnistatud määratletud taimedega, sh tootmispaigad, kus tootmisseadmeid ja -rajatisi jagatakse omavahel otseselt või ühise lepingulise tööettevõtja kaudu;

   c) määratletud taimed, mida kasvatati punktis b osutatud tootmispaigas või -paikades või hoiti sellises tootmispaigas või -paikades ajavahemikul, kui artikli 5 lõike 2 punkti d alapunkti i alusel saastunuks tunnistatud määratletud taimed olid punktis a osutatud tootmispaigas,

   d) kohad, kus käideldakse punktides a, b ja c osutatud tootmispaikadest pärit määratletud taimi;

   e) kõik masinad, sõidukid, laevad, laod või nende ühikud ning kõik muud objektid, sealhulgas pakkematerjal, mis võivad olla kokku puutunud artikli 5 lõike 2 punkti d alapunkti i alusel saastunuks tunnistatud määratletud taimedega;

   f) kõik määratletud taimed, mida on hoitud eelmises punktis loetletud ehitiste või objektide sees või mis on nendega kokku puutunud enne nende ehitiste või objektide puhastamist ja desinfitseerimist;

   g) artikli 5 lõike 2 punkti a alusel toimunud uurimise ja analüüsimise tulemusel artikli 5 lõike 2 punkti d alapunkti i alusel saastunuks tunnistatud määratletud taimedega samast kloonist pärinevad kartulimugulad või -taimed ja saastunuks tunnistatud määratletud taimedega samast allikast pärinevad tomatitaimed, mille saastumine on tõenäoline taime kloonide kaudu, kuigi määratletud taimekahjustaja suhtes tehtud analüüsi tulemused on võinud olla negatiivsed;

   h) punktis g osutatud määratletud taimede tootmispaik või -paigad;

   i) määratletud taimede tootmispaik või -paigad, kus kastmiseks või niisutamiseks kasutatakse artikli 5 lõike 4 kolmanda lõigu punkti a alusel saastunuks tunnistatud vett;

   j) määratletud taimed, mis on toodetud tootmiskohtades, mis on üle ujutatud pinnaveega, mille saastumine on kinnitatud.

2. Elemendid, mida võetakse arvesse määratletud taimekahjustaja võimaliku leviku kindlaksmääramiseks artikli 5 lõike 2 punkti c ja artikli 5 lõike 4 esimese lõigu punkti b kohaselt, on järgmised:

   a) artikli 5 lõike 2 punkti b kohaselt määratletud piiritletud alal:

      i) määratletud taimede muude tootmispaikade lähedus;

      ii) istutamiseks ettenähtud mugulate varude ühine tootmine ja kasutamine;

      iii) tootmispaigad, kus kasutatakse pinnavett määratletud taimede kastmiseks või niisutamiseks juhtudel, kus artikli 5 lõike 2 punkti d alapunkti i alusel saastunuks tunnistatud tootmispaigas või -paikades esineb või on esinenud pinnavee äravoolu või pinnaveetulva risk;

   b) juhtudel, kui pinnavesi on tunnistatud saastunuks artikli 5 lõike 4 kolmanda lõigu punkti a alusel:

      i) määratletud taimede tootmispaik või -paigad, mis asuvad saastunuks tunnistatud pinnavee lähedal või kus esineb sellisest pinnaveest tuleneva tulva risk;

      ii) iga eraldatud vesikond, mis on ühenduses saastunuks tunnistatud pinnaveega;

iii) veekogud, mis on ühenduses saastunuks tunnistatud pinnaveega, võttes arvesse:

— saastunuks tunnistatud vee voolusuunda ja -hulka;

— looduslike maavitsaliste peremeestaimede esinemist.

V LISA

Artiklis 6 osutatud hävitamismeetmed

1. Artikli 6 lõikes 1 osutatud meetmed on üks või mitu järgmistest meetmetest:

   a) loomasöödana kasutamine pärast kuumtöötlemist, nii et puudub määratletud taimekahjustaja ellujäämise risk;

   b) kõrvaldamine ametlikult heakskiidetud jäätmekäitluskohas, kus ei teki määratletud taimekahjustaja keskkonda pääsemise tuvastatavat riski nt põllumajandusmaasse imbumise kaudu;

   c) tuhastamine;

   d) tööstuslikuks töötlemiseks kasutamine otsese ja vahetu tarnimisega töötlevasse tehasesse, kus on ametlikult heaks kiidetud jäätmete kõrvaldamise seadmed, mille puhul on kindlaks tehtud, et ei ole määratletud taimekahjustaja leviku tuvastatavat riski, ning on olemas vähemalt väljuvate sõidukite puhastamis- ja desinfitseerimissüsteem;

   e) muud meetmed, tingimusel et on kindlaks tehtud, et ei ole määratletud taimekahjustaja leviku tuvastatavat riski; sellistest meetmetest ja nende põhjendusest tuleb teatada komisjonile ja teistele liikmesriikidele.

   Kõik muud jäätmed, mis on seotud eespool nimetatud tingimustega või mis tekivad nende tõttu, kõrvaldatakse ametlikult heaks kiidetud meetodite abil vastavalt käesoleva direktiivi VI lisale.

2. Artikli 6 lõike 2 alusel tõenäoliselt saastunuks tunnistatud määratletud taimede asjakohane kasutamine või kõrvaldamine toimub pädeva asutuse kontrolli all. Kõnealune pädev asutus kiidab heaks määratletud taimede järgmised kasutusviisid ja nendega seotud jäätmete kõrvaldamise:

   a) kartulimugulate puhul:

      i) mugulate kasutamine toiduks ettenähtud tarbekartulina, mis on valmis pakendatud otsetarnimiseks ja kasutamiseks ümberpakendamata kohas, kus on asjakohased jäätmete kõrvaldamise rajatised. Istutamiseks ettenähtud mugulaid võib käidelda samas kohas ainult siis, kui seda tehakse eraldi või pärast puhastamist ja desinfitseerimist, või

      ii) mugulate kasutamine tööstuslikuks töötlemiseks ette nähtud kartulina, mis tuleb otse ja vahetult tarnida töötlemisettevõttesse, kus on nõuetekohased jäätmete kõrvaldamisseadmed ja vähemalt lahkuvate sõidukite puhastamis- ja desinfitseerimissüsteem, või

      iii) muu kasutamine või kõrvaldamine, tingimusel et ei esine määratletud taimekahjustaja leviku tuvastatavat riski ning et selle on heaks kiitnud pädev asutus;

   b) määratletud taimede muude taimeosade, sh varre- ja lehejääkide puhul:

      i) hävitamine või

      ii) muu kasutamine või kõrvaldamine, tingimusel et ei esine määratletud taimekahjustaja leviku tuvastatavat riski, ning selle on heaks kiitnud pädev asutus.

3. Artikli 6 lõikes 3 osutatud objektide puhastamise ja desinfitseerimise asjakohased meetodid on need, mille puhul on kindlaks tehtud, et ei ole määratletud taimekahjustaja leviku tuvastatavat riski, ning mida kasutatakse liikmesriikide pädevate ametiasutuste järelevalve all.

4. Liikmesriikide poolt artikli 5 kohaselt määratletud ja artikli 6 lõikes 4 osutatud piiritletud alal või aladel rakendatavad meetmed hõlmavad punktides 4.1 ja 4.2 esitatud meetmeid.

4.1. Meetmed, mida tuleb võtta tootmispaikades, mis on artikli 5 lõike 2 punkti d alapunkti i alusel tunnistatud saastunuks.

4.1.1. Artikli 5 lõike 2 punkti d alapunkti i alusel saastunuks tunnistatud kaitstud põllukultuuride tootmiskohas või -üksuses võetakse kõik punktides 1, 2 ja 3 esitatud meetmed või kõik punktides 4, 5, 6 ja 7 esitatud meetmed:

1) saastunuks tunnistamisele järgneva esimese nelja kasvuaasta jooksul: iseenesest kasvama läinud määratletud taimede ja muude määratletud taimekahjustaja looduslike maavitsaliste peremeestaimede likvideerimine ning määratletud taimede, seemnekartulite ja tomatiseemnete istutamise keeld, võttes arvesse määratletud taimekahjustaja, maavitsaliste looduslike peremeestaimede ja selliste *Brassica* liikidesse kuuluvate taimede bioloogiat, mille puhul on avastatud määratletud taimekahjustaja ellujäämise risk;

2) alates saastunuks tunnistamisele järgnevast viiendast aastast: pärast seda, kui on täidetud punktis 1 esitatud tingimused ja tingimusel, et tootmiskoht on ametliku kontrolli käigus vähemalt kahel järjestikusel kasvuaastal enne istutamist tunnistatud vabaks iseenesest kasvama läinud määratletud taimedest ja maavitsaliste looduslikest peremeestaimedest, lubatakse maha panna üksnes kartulimugulaid, mis ei ole ette nähtud muude kartulite paljundamiseks, ning koristatud kartulimugulaid või vajaduse korral tomatitaimi kontrollitakse vastavalt I lisale;

3) pärast punktis 2 osutatud määratletud taimede esmast tootmist ja pärast vähemalt kaheaastast asjakohast külvikorda: istutamiseks ettenähtud mugulate kasvatamise korral tehakse artiklis 3 sätestatud seire, või

4) saastunuks tunnistamisele järgneva esimese viie kasvusaasta jooksul: iseenesest kasvama läinud määratletud taimede ja määratletud taimekahjustaja maavitsaliste looduslike peremeestaimede likvideerimine;

5) saastunuks tunnistamisele järgneva esimese kolme aasta jooksul: tootmiskoha sööti jätmine, sinna teravilja külvamine vastavalt kindlakstehtud riskile või kasutamine püsikarjamaana, mida sagedasti madalalt niidetakse või kasutatakse intensiivseks karjatamiseks, või kasutamine heintaimede seemne tootmiseks;

6) saastunuks tunnistamisele järgneva neljanda ja viienda aasta jooksul: muude taimede kui määratletud taimekahjustaja peremeestaimede istutamine, mille puhul ei esine määratletud taimekahjustaja ellujäämise või leviku tuvastatavat riski;

7) alates saastunuks tunnistamisele järgnevast kuuendast aastast: eeldusel, et punktides 4, 5 ja 6 esitatud tingimused on täidetud ja et tootmiskoht on ametliku kontrolli käigus vähemalt kahel järjestikusel kasvuaastal enne istutamist tunnistatud vabaks iseenesest kasvama läinud määratletud taimedest ja määratletud taimekahjustaja maavitsaliste looduslikest peremeestaimedest, lubatakse toota istutamiseks ettenähtud kartulimugulaid ja muid mugulaid ning koristatud kartulimugulaid või vajaduse korral tomatitaimi kontrollitakse vastavalt I lisale.

4.1.2. Kõigis muudes saastunud tootmispaikades asuvates tootmiskohtades ja tingimusel, et pädevad asutused on kindlaks teinud, et iseenesest kasvama läinud määratletud taimede ja määratletud taimekahjustaja maavitsaliste looduslike peremeestaimedega seotud risk on vastavalt vajadusele likvideeritud, kohaldatakse järgmisi tingimusi:

1) sertifitseeritud kartulimugulaid võib maha panna tootmiskohtades, kus vähemalt kahe aasta jooksul ei ole kasvatatud kartuleid ega muid maavitsaliste kultuurperemeestaimi ning täidetud on kõik järgmised nõuded:

a) pädeva asutuse tehtud uurimised on näidanud, et nakkusallikas tootmispaigas on olnud üksnes kloon, aga mitte kontakt muude mugulapartiidega;

b) need uurimised põhinevad kõikide muude tootmispaigas kasvatatud kartulipartiide analüüsisandmetel ning muude võimalike saastumisallikate, eelkõige lähedal asuvate veeteede uurimisel;

c) nendes tootmiskohtades toodetud mugulaid on enne turustamist analüüsitud vastavalt I lisale.

2) Muudel juhtudel kohaldatakse järgmisi tingimusi:

a) saastunuks tunnistamise aastale järgneval kasvuaastal:

i) kartuli puhul ei panda maha mugulaid ega istutata taimi ega külvata seemneid ega muid määratletud taimekahjustaja maavitsaliste kultuurperemeestaimi või istutamiseks ettenähtud sertifitseeritud mugulaid võib maha panna üksnes tarbimiseks ettenähtud mugulate tootmiseks;

ii) tomati puhul võib rakendusmääruse (EL) 2019/2072 ([1]) nõuetele vastavatest seemnetest kasvatatud tomatitaimi kasutada üksnes viljade tootmiseks;

b) saastunuks tunnistamise aastale järgneval teisel kasvuaastal:

i) istutatakse üksnes istutamiseks ettenähtud sertifitseeritud mugulaid või istutamiseks ettenähtud mugulaid, mida on analüüsitud määratletud taimekahjustaja puudumise suhtes ja kasvatatud ametliku kontrolli all muudes tootmispaikades kui punktis 4.1 osutatud tootmispaigad, et toota kas istutamiseks ettenähtud mugulaid või muid mugulaid;

ii) istutatakse üksnes tomatitaimi, mis on kasvatatud rakendusmääruse (EL) 2019/2072 nõuetele vastavast seemnest või, vegetatiivse paljundusviisi puhul, toodetud niisugustest seemnetest saadud tomatitaimedest ja kasvatatud ametliku kontrolli all muudes tootmispaikades kui punktis 4.1 osutatud tootmispaigad, et toota kas taimi või vilju;

c) vähemalt kolmandal saastunuks tunnistamise aastale järgneval kasvuaastal:

i) istutatakse üksnes istutamiseks ettenähtud sertifitseeritud mugulaid või ametliku kontrolli all kasvatatud istutamiseks ettenähtud mugulaid, et toota istutamiseks ettenähtud mugulaid või muid mugulaid;

ii) istutatakse üksnes tomatitaimi, mis on kasvatatud rakendusmääruse (EL) 2019/2072 nõuetele vastavast seemnest, või niisugustest taimedest ametliku kontrolli all kasvatatud tomatitaimi, et toota nii taimi kui vilju;

d) igal punktides a, b ja c osutatud kasvusaastal võetakse meetmeid, et likvideerida iseenesest kasvama läinud kartulitaimed ja määratletud taimekahjustaja maavitsaliste looduslikud peremeestaimed, kui neid esineb, ning kasvavate kultuuride ametlikke kontrolle tehakse sobival ajal ning igas kartulitootmiskohas analüüsitakse koristatud mugulaid vastavalt I lisale.

4.1.3. viivitamata pärast saastunuks tunnistamist artikli 5 lõike 2 punkti d alapunktil i alusel ning pärast esimest sellele järgnevat kasvuaastat:

1) kõik tootmispaigas ja määratletud taime tootmisel kasutatud masinad ja ladustamisrajatised puhastatakse ning vajaduse korral desinfitseeritakse, kasutades nõuetekohaseid meetodeid, mida on kirjeldatud punktis 3.

2) Ametlikult kontrollitakse kastmis- ja niisutamiskavasid, sh nende keelamist, et määratletud taimekahjustaja levikut ära hoida.

4.1.4. Artikli 5 lõike 2 punkti d alapunkti i alusel saastunuks tunnistatud kaitstud taimekasvatusüksuses, kus on võimalik kasvusubstraat täielikult välja vahetada:

1) ei tohi istutada määratletud taimi, seemnekartulit ja muid määratletud taimekahjustaja maavitsaliste kultuurperemeestaimi, välja arvatud juhul, kui taimekasvatusüksuse suhtes on rakendatud kõiki järgmisi ametliku järelevalve all võetud meetmeid:

a) määratletud taimekahjustaja likvideerimine;

b) kogu peremeestaimematerjali kõrvaldamine;

c) kasvusubstraadi täielik väljavahetus ning kõnealuse üksuse ja kõigi seadmete puhastamine ja vajaduse korral desinfitseerimine;

d) kartuli- või tomatikasvatuse heakskiitmine pädeva asutuse poolt.

2) Kartuleid kasvatatakse istutamiseks ettenähtud sertifitseeritud mugulatest või kontrollitud allikatest pärit minimugulatest või mikrotaimedest.

([1]) Komisjoni 28. novembri 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/2072, millega kehtestatakse ühetaolised tingimused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 rakendamiseks seoses taimekahjustajatevastaste kaitsemeetmetega ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 690/2008 ja muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) 2018/2019 (ELT L 319, 10.12.2019, lk 1).

3) Tomateid kasvatatakse rakendusmääruse (EL) 2019/2072 nõuetele vastavatest seemnetest või, vegetatiivse paljundusviisi puhul, niisugustest seemnetest saadud ja ametliku kontrolli all kasvatatud taimedest.

4) Ametlikult kontrollitakse kastmis- ja niisutamiskavasid, sh nende keelamist, et määratletud taimekahjustaja levikut ära hoida.

4.2. Lisaks punktis 4.1 kirjeldatud meetmetele võtavad liikmesriigid piiritletud alal järgmisi meetmeid:

1) viivitamata pärast saastunuks tunnistamist tagavad nad, et kõik sellistel piiritletud aladel asuvad masinad ja ladustamisrajatised, mis on seotud määratletud taime tootmisega, puhastatakse ja desinfitseeritakse vastavalt vajadusele, kasutades punktis 3 täpsustatud asjakohaseid meetodeid;

2) viivitamata ja vähemalt kolme kasvuaasta jooksul pärast saastunuks tunnistamist:

a) kui piiritletud ala on määratletud artikli 5 lõike 2 punkti b alusel:

i) tagavad, et nende pädevad asutused teostavad järelevalvet valduste üle, kus määratletud taimi kasvatatakse, ladustatakse või käideldakse, samuti tootmispaikade üle, kus käitatakse määratletud taime kasvatamiseks kasutatavaid masinaid lepingu alusel;

ii) nõuavad, et istutatakse üksnes istutamiseks ettenähtud sertifitseeritud mugulaid või mugulaid, mis on ette nähtud istutamiseks samas tootmispaigas, kus ametliku kontrolli all kasvatatakse kõiki kartulikultuure kõnealusel alal, ning et pärast saagikoristust analüüsitakse istutamiseks ettenähtud mugulaid, mis on kasvatatud artikli 5 lõike 2 punkti d alapunkti ii alusel tõenäoliselt saastunuks tunnistatud tootmispaikades;

iii) nõuavad, et istutamiseks ettenähtud mugulate varusid käideldakse kõigis piiritletud alal asuvates tootmispaikades muude mugulate varudest eraldi või et istutamiseks ettenähtud mugulate ja muude mugulate käitlemise vahelisel ajal rakendatakse puhastus- ja vajaduse korral desinfitseerimissüsteemi;

iv) nõuavad, et piiritletud alal istutatakse kogu tomatisaagi saamiseks üksnes selliseid tomatitaimi, mis on kasvatatud rakendusmääruse (EL) 2019/2072 nõuetele vastavatest seemnetest või, vegetatiivse paljundusviisi puhul, toodetud niisugusest seemnest saadud taimedest ja kasvatatud ametliku kontrolli all;

v) teevad artikli 3 lõikega 1 ette nähtud seire;

b) juhtudel, kui pinnavesi on artikli 5 lõike 4 kolmanda lõigu punkti a alusel tunnistatud saastunuks või on lisatud määratletud taimekahjustaja võimaliku leviku elementide hulka vastavalt IV lisa punktile 2:

i) teevad asjakohasel ajal iga-aastase seire, sealhulgas võtavad proove pinnaveest ja vajaduse korral maavitsaliste looduslikest peremeestaimedest asjakohastes veeallikates, ning tagavad, et proovide suhtes tehakse I lisas osutatud analüüsid;

ii) kehtestavad kastmis- ja niisutuskavade ametliku kontrolli, sh keelavad saastunuks tunnistatud vee kasutamise määratletud taimede ja vajaduse korral muude maavitsaliste kultuurperemeestaimede kastmiseks ja niisutamiseks, et vältida määratletud taimekahjustaja levikut. Kõnealuse keelu võib läbi vaadata asjakohastel aegadel intensiivse proovivõtu ja pinnavee analüüsi tulemuste põhjal, tagamaks kõrge usaldustaseme selle suhtes, et määratletud taimekahjustajat enam ei esine. Keelustatud vee kasutamine võib olla lubatud ametliku kontrolli all kasvuhoonetes lõpptarbimiseks ja töötlemiseks ette nähtud tomatitaimede ja muude peremeestaimede kastmiseks ja niisutamiseks, tingimusel et vesi desinfitseeritakse asjakohaseid meetodeid kasutades. Sel juhul võivad pädevad asutused tühistada vee kindlaksmääratud taimekahjustajaga saastunuks tunnistamise;

iii) juhtudel, kui vedeljäätmete äravoolukohad on saastunud, kehtestavad nad määratletud taimede tööstuslikust töötlemisest põhjustatud või pakendamiskohtades tekkinud tahkete või vedeljäätmete kõrvaldamise ametliku kontrolli.

3) Eespool nimetatud asutused kehtestavad vajaduse korral kava kõigi istutamiseks ettenähtud mugulate varude asendamiseks asjakohase ajavahemiku jooksul.

VI LISA

V lisa punktis 1 osutatud ametlikult heakskiidetud jäätmete kõrvaldamise nõuded

V lisa punktis 1 osutatud ametlikult heakskiidetud jäätmete kõrvaldamise meetodid peavad vastama järgmistele nõuetele:

1) määratletud taimede jäätmed, sealhulgas välja praagitud kartulid, kartulikoored ja tomatid ning muud määratletud taimedega seotud tahked jäätmed (sealhulgas pinnas, kivid ja muu praht) kõrvaldatakse ühega järgmistest meetoditest:

   a) kõrvaldamine ametlikult heaks kiidetud jäätmekäitluskohas, kus ei teki määratletud taimekahjustaja keskkonda pääsemise tuvastatavat riski nt põllumajandusmaasse imbumise või põllumaa kastmiseks kasutatava veega kokkupuutumise kaudu;

   b) tuhastamine;

   c) muud meetmed, tingimusel et on kindlaks tehtud, et ei ole määratletud taimekahjustaja leviku tuvastatavat riski; sellistest meetmetest tuleb teatada komisjonile ja teistele liikmesriikidele.

   Punkti a kohaldamisel tuleb jäätmed toimetada otse jäätmekäitluskohta sellistes isoleeritud tingimustes, et ei teki jäätmete kadumise ohtu.

2) Enne kõrvaldamist tuleb hõljuvaineid sisaldavad vedeljäätmed filtreerida või setitada, et eemaldada sellised tahked ained, mis kõrvaldatakse vastavalt punktile 1.

   Vedeljäätmed peavad olema:

   a) enne kõrvaldamist kuumutatud vähemalt temperatuurini 60 °C vähemalt 30 minuti jooksul või

   b) kõrvaldatud muul ametlikult heakskiidetud viisil ja ametliku järelevalve all nii, et ei teki tuvastatavat riski jäätmete kokkupuuteks põllumajandusmaaga või veega, mida võidakse kasutada põllumajandusmaade kastmiseks.